

TORAH OHR • PARSHAS BESHALACH • MAAMAR 4

אשירה לה' כי גאה גאה וגו'

« Je chanterai pour D.ieu,
car Il s'est élevé, exalté »

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/torah-ohr/beshalach/4/

1 אשירה לה' כי גאה גאה וגו'. ותרגם אונקלוס גיאה על גיותניא וכו'. יובן בהקדים להבין ענין ירידת הנשמה לעוה"ז שירידה זו צורך עלייה היא כנודע.

«Je chanterai pour D.ieu, car Il est exalté, exalté», etc. Onkelos traduit : «Il est exalté au-dessus des exaltés», etc. Cela se comprendra en examinant d'abord la descente de l'âme dans ce monde : cette descente a pour but une élévation, comme on le sait.

והנה הנשמה קודם בואה לעוה"ז היתה עומדת לפני ה' ביראה ואהבה כמ"ש חי ה' אשר עמדתי לפניו ואי אפשר לה לעמוד למעלה לפני ה' בלא דחילו ורחימו כי בלא דחילו ורחימו לא פרחא לעילא.

Or, avant de venir dans ce monde, l'âme se tenait devant D.ieu dans la crainte et l'amour, comme il est écrit : «Par la vie de D.ieu, devant qui je me tenais.» Il lui est impossible de se tenir en haut, devant D.ieu, sans crainte et amour (de'hilou oure'himou), car sans crainte et amour, elle ne s'élance pas vers le haut.

וע"ז נאמר והחיות רצוא ושוב כמראה הבזק (הגם שזה נאמר על המלאכים הוא הדין לנשמות וכל צבא מעלה)

À ce sujet, il est dit : «Les 'hayot allaient et revenaient (ratso vachov), comme l'apparence d'un éclair» (bien que cela soit dit des anges, il en va de même pour les âmes et toute l'armée céleste).

רצוא באהבה להיות נכספה וגם כלתה נפשו כו'. ושוב ביראה כי מי הוא אשר ערב לכו לגשת כו'.

«L'élan» dans l'amour : lorsque «son âme aspire et languit même», etc. Et «le retour» dans la crainte : car «qui est celui qui oserait s'approcher?», etc.

אך בירידתה לעוה"ז נתעלמו הדחילו ורחימו ונתלבשה בגוף הגשמי ולא יכלה עוד להיות תמיד בבחי' רצוא ושוב כמראה הבזק כמו שהיתה למעלה כי אם לפרקים ועתים מזומנים שתתעורר האהבה

Mais lorsqu'elle descend dans ce monde, la crainte et l'amour deviennent cachés et elle se revêt du corps physique ; elle ne peut plus être constamment dans l'état d'«élan et retour, comme l'apparence d'un éclair», ainsi qu'elle l'était en haut, mais seulement par intermittence et à des moments déterminés, lorsque l'amour s'éveille.

ואף גם זאת אין ערוך אהבה ויראה זו לגבי אהבה ויראה שהיה לה מימי קדם וירידה זו היא צורך עלייה שתתעלה בעסק התורה וקיום המצות.

Et même alors, cet amour et cette crainte sont sans commune mesure avec l'amour et la crainte qu'elle avait autrefois. Cette descente a pour but une élévation : qu'elle s'élève par l'étude de la Torah et l'accomplissement des mitsvot.

2 וצריך להבין היתרון והמעלה שבעסק התורה וקיום המצות יתר על דחילו ורחימו שהיה לה. אך

À présent, il faut comprendre l'avantage et la supériorité de l'étude de la Torah et de l'accomplissement des mitsvot sur la crainte et l'amour qu'elle avait. Mais

הנה נודע מאמר אדון הנפלאות המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית שמראשית השתלשלות ועד סוף כל הנבראים הם מתחדשים בכל יום מאין ליש והתחדשות זו היא בבחי' ממלא

or, on connaît la formule : « Maître des merveilles, qui, dans Sa bonté, renouvelle chaque jour, continuellement, l'œuvre de la Création » : depuis le tout début de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) jusqu'au terme de tous les êtres créés, ceux-ci sont renouvelés chaque jour à partir du néant pour devenir quelque chose. Et ce renouvellement relève du niveau de la lumière qui remplit

כל עלמין להיות דרך השתלשלו' מעילה לעילה תחלה רוחניות עולמות עליונים ושכלים נבדלים ואח"כ יורד ומשתלשל למטה מטה עד שנתגשם החיות להיות מעשה שמים וארץ גשמיים.

tous les mondes (memalé kol almin), de sorte qu'elle procède selon l'enchaînement descendant des mondes, de cause en cause : d'abord la spiritualité des mondes supérieurs et les intelligences séparées, puis elle descend et se déploie de plus en plus bas, jusqu'à ce que la force vitale devienne physique et produise les cieus et la terre matériels.

3 וכמשל הנשמה המתפשטת בגוף שראשית הגלוי במוח השכל ואח"כ בפה הדבור. ואח"כ בידים המעשה כו'. והתחדשות זו להיות בחי' מעלה ומטה רוחניות וגשמיות הוא בטובו שהיא מדת טובו ורחמנותו.

C'est comme l'âme qui se répand dans le corps : sa première révélation a lieu dans le cerveau, sous forme d'intellect ; ensuite dans la bouche, sous forme de parole ; puis dans les mains, sous forme d'action, etc. Et ce renouvellement, qui fait qu'il existe des niveaux supérieurs et inférieurs, spirituels et matériels, relève de « Sa bonté », qui est l'attribut de Sa bonté et de Sa compassion.

וכמ"ש טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו כי הוא יתברך אין סוף הסובב כל עלמין השוה ומשוה קטן וגדול מעלה ומטה גשמיות ורוחניות שוין לפניו כו'.

Comme il est écrit : « D.ieu est bon envers tous, et Sa miséricorde s'étend à toutes Ses œuvres. » Car Lui, béni soit-Il, est l'Infini (Ein Sof), qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), qui est égal et rend égaux le petit et le grand ; le supérieur et l'inférieur, le matériel et le spirituel sont égaux devant Lui, etc.

וזהו אדון הנפלאות. פ"י שאפ"י בח"י נפלאות שהן עלמין סתימין כו' אין ערוך אליו יתברך וכמ"ש עשה פלא שבח"י פלא הוא בח"י עשיה כו'.

Et c'est là le sens de « Maître des merveilles » : même le niveau des « merveilles », qui sont les mondes cachés (almin stimin), etc., n'a aucune commune mesure avec Lui, béni soit-Il. Comme il est écrit : « accomplir des merveilles » (ossé féle) : le niveau de « merveille » relève du niveau de « faire » (Assiya), etc.

4 והנה דביקות הנפש בשרשה באלקים חיים היא מחמת השגתה את החיות המתפשט מאור אין סוף ב"ה להחיות העולמות

Or, l'attachement de l'âme à sa racine, au D.ieu vivant, provient de la perception qu'elle a de la force vitale qui se répand de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, pour donner vie aux mondes.

כי עמך מקור חיים כו' שעל ידי זה היא בבחינת רצוא לאהבה את ה' כי הוא חייך חייך דוקא.

Car « auprès de Toi est la source de la vie », etc. C'est par cela qu'elle est au niveau de la « course », pour aimer D.ieu, « car Il est ta vie », ta vie précisément.

אך אם רץ לכך שוב לאחד לפי שהוא ית' בעצמו הוא אדון הנפלאות ועושה פלא ואינו בכלל השגת הנפש ודבקותה ולכך היא בבח"י שוב.

Mais si ton cœur court, retourne vers l'Unique, car Lui-même, béni soit-Il, est le Maître des merveilles et accomplit des merveilles ; Il échappe à la portée de la perception de l'âme et de son attachement. C'est pourquoi elle est au niveau du « retour ».

5 וזהו נורא תהלות אדון הנפלאות. נורא תהלות עשה פלא. כי לפי שהוא אדון הנפלאות עושה פלא לכך הוא נורא תהלות שיראים להללו כו'.

Et c'est là [le sens de] « redoutable dans les louanges, Maître des merveilles », [et de] « redoutable dans les louanges, Il accomplit des merveilles » : puisqu'Il est le Maître des merveilles et accomplit des merveilles, Il est donc « redoutable dans les louanges », car on craint de Le louer, etc.

אבל ע"י עסק התורה וקיום המצות תהיה דביקות הנפש בבחינת סובב כל עלמין אדון הנפלאות. כי הנה התורה והמצות נמשכים מבחינת אדון הנפלאות וסובב כל עלמין.

Mais, par l'étude de la Torah et l'accomplissement des mitsvot, l'âme s'attachera au niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), le Maître des merveilles. Car la Torah et les mitsvot proviennent du niveau du Maître des merveilles et de la lumière qui entoure tous les mondes.

6 וזה היה ענין קריעת ים סוף קודם מתן תורה הפך ים ליבשה. שהים הוא בחינת עלמא דאתכסיא

Et tel fut le sens de la division de la mer des Joncs, avant le don de la Torah : « Il transforma la mer en terre sèche. » Car la mer correspond au monde caché (alma d'iskasya).

כמאמר רבותינו ז"ל כל מה שיש ביבשה יש בים אלא שהמים מכסים ואינם נראים שבחי עלמא דאתכסיא בא לידי גילוי בבחינת עלמא דאתגליא כדי להיות גילוי המשכת התורה במתן תורה.

Comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : « Tout ce qui se trouve sur la terre sèche se trouve dans la mer », mais les eaux le recouvrent et il n'est pas visible. Autrement dit, le niveau du monde caché fut révélé sous la forme du monde révélé (alma d'isgalya), afin que le dévoilement de la diffusion de la Torah puisse avoir lieu lors du don de la Torah.

7 והנה צירופי אותיות התורה נק' בשם סוסים על דרך משל. ועל זה נאמר סוס ורוכבו רמה בים כמו שיתבאר.

Or, les combinaisons des lettres de la Torah sont appelées, par analogie, des « chevaux ». C'est à ce propos qu'il est dit : « Le cheval et son cavalier, Il les a précipités dans la mer », comme nous l'expliquerons.

מפני שהסוס הגם שהוא טפל לרוכבו על כל זה יש בו מעלה יתירה שיכול לרוץ ולהוליך את הרוכב למקום שלא היה הרוכב יכול להגיע שם בלי

Car, bien que le cheval soit subordonné à son cavalier, il possède néanmoins un avantage particulier : il peut courir et porter le cavalier jusqu'à un endroit qu'il n'aurait pu atteindre sans

סוס כך כל צירופי אותיות התורה יש בהם יתרון ומעלה זו שבדביקות נפש האדם בצירופי אותיות אף שאינו יודע ומבין הענין בעין השכל רק שהוגה ומדבר בהם (לאפוקי הרהור דלאו כדבור דמי)

un cheval. De même, toutes les combinaisons des lettres de la Torah possèdent cet avantage et cette supériorité : l'âme de l'homme s'attache aux combinaisons de lettres, même s'il ne connaît ni ne comprend le sujet par l'œil de l'intellect, mais se contente de les prononcer et de les dire (à l'exclusion de la pensée, qui n'est pas considérée comme la parole).

הרי הם מעלים את הנפש למקום שלא היתה הנפש מגעת שם מצד שרשה כי שרש אותיות התורה היא הגבה למעלה משרש הנפש דאבא יסד ברתא

Elles élèvent ainsi l'âme jusqu'à un endroit qu'elle n'aurait pu atteindre en vertu de sa propre racine. Car la racine des lettres de la Torah est très élevée au-dessus de celle de l'âme, puisque « Abba a fondé la Fille » (Abba yasad barta).

אלא שהאדם צריך להיות בחי' רוכב להאותיות שיהא מושך ומנהיג ע"י דחילו ורחימו שיעורר כפי אשר יוכל שאת כל חד לפום שיעורא דיליה.

Toutefois, l'homme doit être au niveau du « cavalier » des lettres, les entraînant et les guidant par la crainte et l'amour qu'il éveille, dans la mesure où il peut les supporter, « chacun selon sa mesure ».

8 ואפי' האהבה הטבעית המסותרת בו כי בלא דחילו ורחימו כלל לא פרחא לעילא.

[Il peut s'agir] même de l'amour naturel caché en lui ; car, sans aucune crainte ni aucun amour, il ne s'élève pas.

וכמו שהוא לענין תורה כך הוא לענין שאר מצות דכתיב ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט למען הביא ה' על אברהם את אשר דבר עליו

Et ce qui vaut pour la Torah vaut aussi pour les autres mitsvot, comme il est écrit : « Ils garderont la voie de D.ieu, pour pratiquer la charité et la justice, afin que D.ieu accomplisse en faveur d'Avraham ce qu'Il a dit à son sujet. »

שע"י המצות שנקראו דרך כלל בשם צדקה ומשפט כמו שיתבאר נמשך על בחי' אברהם שהיא מדת האהבה ברצוא הלוך ונסוע.

C'est-à-dire que, par les mitsvot, qui sont généralement appelées « charité et justice », comme nous l'expliquerons, quelque chose est attiré vers le niveau d'Avraham, qui est l'attribut d'amour dans l'« élan », la « marche et le voyage ».

את אשר דבר עליו עליו דייקא הוא בחינת אדון הנפלאות שהוא למעלה מעלה מהשגת הנפש ודביקותו באלקים חיים שלכן היא בחי' שוב כנ"ל:

« Ce qu'Il a dit à son sujet » : l'expression « sur lui » (alav), précisément, désigne le niveau du Maître des merveilles, qui est très largement au-dessus de la saisie de l'âme et de son attachement au D.ieu vivant ; c'est pourquoi il relève du niveau du « retour », comme expliqué plus haut.

9 וביאור זה הוא כי הנה דרך הוי'. פירוש דרך ומבוא להיות הוי' דהיינו שיהי' בחי' הוי'

L'explication est la suivante. « La voie de Havaya » signifie une voie et une entrée permettant qu'il y ait Havaya, c'est-à-dire que le niveau de Havaya advienne.

המורה על התהוות העולמו' מאין ליש על ידי אותיות שם הוי"ה יו"ד חכמה כו' כי הרי הוא ית' למעלה מן החכמה ואנת הוא חכים כו'.

Cela désigne la création des mondes, qui passent du néant à l'existence par les lettres du Nom Havaya : le youd, 'Hokhma (sagesse), etc. Car Lui, béni soit-Il, est au-dessus de 'Hokhma, et « Tu es sage », etc.

פירוש ע"ד במקום שאתה מוצא גדולתו שם אתה מוצא ענותנותו כי כולם בחכמה עשית עשיה גשמית.

C'est-à-dire, selon le principe : « Là où tu trouves Sa grandeur, tu trouves aussi Son humilité », car « Tu as tout fait avec 'Hokhma » : une création matérielle.

10 וכתוב אני הוי' הוא שמי. שמי בלבד כמשל השם שאינו מערך ומהות העצמית כו'. ועד שלא נברא העולם היה הוא ושמו בלבד.

Et il est écrit : « Je suis Havaya, c'est là Mon Nom » : Mon Nom seulement, comme dans l'exemple d'un nom, qui n'est ni de la même mesure ni de la même essence que l'essence même, etc. Et avant que le monde ne soit créé, il n'y avait que Lui et Son Nom.

פי' בלבד בבחי' העלם וכדי להיות הוי' בבחי' גילוי נמשכה מדת טובו ורחמנותו. טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו.

« Seulement » signifie dans un état de dissimulation. Et pour que Havaya soit dans un état de révélation, l'attribut de Sa bonté et de Sa compassion fut suscité : « D.ieu est bon envers tous, et Ses miséricordes s'étendent sur toutes Ses œuvres. »

המחדש בטובו כו'. הטוב כי לא כלו רחמיו כו' היא בחי' רחמים רבים שלפני האצי' שהוא למעלה מעלה מסדר ההשתלשלות

« Lui qui, dans Sa bonté, renouvelle », etc. ; « le Bon, car Tes miséricordes n'ont pas cessé », etc. C'est le niveau de la miséricorde abondante (ra'hamim rabbim) qui précède le Monde d'Atsilout (Émanation), et qui se situe très au-dessus de l'ordre de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout).

כי מדת הרחמים שבסדר ההשתלשלות יש כנגדה מדת הדין המצמצמת ימינא ושמאלא כו' והיא בחי' מדה וגבול.

Car, dans l'ordre de l'enchaînement descendant des mondes, l'attribut de miséricorde a pour pendant l'attribut de rigueur, qui restreint : « la droite et la gauche », etc. Il s'agit d'un niveau de mesure et de limite.

אבל רחמי' רבים שלמעלה מהשתלשלות הוא רחמנות שאין לה שיעור ולא ערך אפילו בערך אדם שמרחם על הזכוב שרחוקה היא ממהות ומדרגת האדם.

Mais la miséricorde abondante qui se situe au-dessus de l'enchaînement descendant des mondes est une compassion sans mesure ni proportion, pas même à l'échelle d'une personne qui éprouve de la compassion pour une mouche, laquelle est très éloignée de la nature et du rang de l'être humain.

על כל זה יש לה איזה ערך שהיא בריה כמוהו. משא"כ לא"ס ב"ה אין ערוך אליו כלל ואפי' עולמות עליונים בחי' נפלאות.

Malgré tout, il existe un certain rapport [entre elle et lui], puisqu'elle est une créature comme lui. Il n'en va pas de même pour l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il : rien n'est comparable à Lui, pas même les mondes supérieurs, qui relèvent du niveau des « merveilles ».

11 ולכן גם עליהם נופל מדת הרחמים הגדולה הזאת כי הוא אין סוף ב"ה הסובב כל עלמין כו' והוא השווה ומשוה כו'.

C'est pourquoi cette grande qualité de miséricorde s'étend aussi à eux, car Il est l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, Lui qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), etc., et Il est Celui qui est égal et rend égal, etc.

ועל זה נאמר חנון ורחום הוי' שהקדים בחיי חנון ורחום להיות הוי' שהן הן י"ג מכילין דרחמי מקור האצילות כו' כמ"ש במ"א.

Et c'est à ce sujet qu'il est dit : « Clément et miséricordieux est Havaya » : [le verset] place d'abord le niveau de « clément et miséricordieux », afin qu'il y ait Havaya. Ce sont les Treize Attributs de Miséricorde (youd-guimel mé'hilin de-ra'hamé), la source d'Atsilout, etc., comme expliqué ailleurs.

12 וזהו דרך והמשכה להיות בחיי הוי"ה והיא על ידי אתערותא דלתתא בצדקה ומשפט שהן דרך כלל כל מצות התורה כמו שיתבאר.

Et tel est le « chemin », l'effusion, par lequel se révèle le niveau de Havaya. Cela vient par un éveil d'en bas, à travers la charité et la justice, qui, de manière générale, englobent toutes les mitsvot de la Torah, comme nous l'expliquerons.

ובפרטות הוא מצות הצדקה שהיא התעוררות מדת הרחמנות להשפיע במדת טובו וחסדו להיות רוח שפלים

Plus précisément, il s'agit de la mitsva de la charité, qui éveille l'attribut de compassion, afin de donner selon l'attribut de Sa bonté et de Sa bienveillance, « pour ranimer l'esprit des humbles ».

ועל ידי זה אתערותא דלעילא להיות דרך הוי' לעשות צדקה כו' שיהא התלבשות אור אין סוף ברוך הוא בבחי' תורה ומצות.

Et par cela vient un éveil d'en haut, afin qu'il y ait « le chemin de Havaya, pour pratiquer la charité », etc. : que la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, se revête dans le niveau de la Torah et des mitsvot.

13 ולהיות אנת חכים כו' שהוא מדת טובו ורחמנותו להיות התלבשות זה והמשכה זו כמאמר אב הרחמן המהולל כו'.

Et le fait qu'Il soit « sage », etc., relève de l'attribut de Sa bonté et de Sa compassion, afin que cette vêtue et cette émanation aient lieu, comme le disent les mots : « le Père compatissant, qui est loué », etc.

ועל זה נאמר משפט וצדקה ביעקב אתה עשית שעל ידי משפט וצדקה שביעקב נעשה בחי' אתה דהיינו גילוי אלהות. אך הנה בצדקה זו משפט כתיב בה.

À ce sujet, il est dit : « Justice et charité en Yaakov, Tu les as accomplies » : par la justice et la charité en Yaakov, le niveau de « Tu » est réalisé, c'est-à-dire la révélation de la divinité. Mais, dans cette charité, le mot « justice » figure aussi.

כמ"ש לעשות צדקה ומשפט. משפט וצדקה ביעקב כי לא די לעורר בחי' חסדו וטובו יתברך בלבד כי מאחר שהיא התעוררות בחי' אין סוף השהו ומשוה כו'.

Comme il est écrit : « pratiquer la charité et la justice », [et] « justice et charité en Yaakov ». Car il ne suffit pas d'éveiller uniquement le niveau de Sa bonté et de Sa bienveillance, béni soit-Il, puisque cet éveil relève du niveau de l'Infini (Ein Sof), qui est égal et rend tout égal, etc.

הנה בבחי' זו נאמר שממית בידים תתפש והיא בהיכלי מלך שגם השממית היא בחי' הקליפה וס"א יש לה יניקה ואחיזה כו'.

De ce niveau, il est dit : « Le lézard se saisit de ses mains, et il se trouve dans les palais du roi » : même le lézard, qui relève de kelipa (l'écorce) et de la sitra a'hra (l'autre côté), y puise sa vitalité et y trouve prise, etc.

14 וכענין לא כאברהם שיצא ממנו ישמעאל כו'. וצריך לעורר בחינת משפט למעלה שלא יומשך חיות ויניקה

C'est comparable à « non comme Avraham, de qui est issu Yichmaël », etc. Il faut aussi éveiller le niveau de la justice en haut, afin que la force vitale et la nourriture ne soient pas attirées

אלא בסטרא דקדושה יאר ה' פניו אליך ישא ה'פניו אליך היינו פנימית ועיקר החיות. אבל יניקת החיצונים וסטרא אחרא היא ממותרות צפרנים ושערות כו'.

si ce n'est vers le côté de la sainteté (sitra de-kedoucha). « Que D.ieu fasse briller Sa face vers toi », « Que D.ieu tourne Sa face vers toi » : cela désigne la dimension intérieure (pnimiyout) et l'essence de la force vitale. Mais la nourriture des forces extérieures et de la sitra a'hra (l'autre côté) provient des surplus : les ongles et les cheveux, etc.

15 ובחיי משפט זה אשר לאלהים הוא על ידי אתערותא דלתתא בחיי משפט שעושה האדם בנפשו על מותרות חיי גופו נגד הצדקה.

Et ce niveau de justice, qui appartient à D.ieu, est suscité par un éveil d'en bas : le niveau de justice qu'un homme exerce envers lui-même, en ce qui concerne les excès de sa vie corporelle, face à la tsédaka.

כי הנה ארז"ל חייך קודמין לחיי חבירך ודוקא חייך ממש כמשל הקיתון של מים שאם ישתו שניהם ימותו כו' כדאיתא בגמרא.

Car nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : «Ta vie passe avant celle de ton prochain» ; il s'agit précisément de ta vie propre, comme dans l'exemple de la gourde d'eau : si les deux boivent, tous deux mourront, etc., ainsi qu'il est rapporté dans la Guemara.

מה שאין כן המותרות שלך אינן קודמין לחיי חבירך שאינו בדין שיפנק האדם את נפשו בתפנוקי עלמא וחבירו ימות ברעב ח"ו.

Il n'en va pas de même de tes excès : ils ne passent pas avant la vie de ton prochain, car il n'est pas juste qu'un homme se complaise dans les délices de ce monde tandis que son prochain meurt de faim, à D.ieu ne plaise.

16 ועל ידי משפט זה שעושה האדם שלא לתת יניקה וחיות מותרות הגוף גורם למעלה בחיי משפט שלא יומשך חיות המותרות שהן החיצוני וסטרא אחרא. וזהו שמשבחים ומברכים את ה' אוהב צדקה ומשפט:

Par cette justice qu'exerce l'homme en refusant de nourrir et de vivifier les excès du corps, il suscite en haut le niveau de justice, afin que la force vitale ne soit pas attirée vers les excès, qui sont les forces extérieures et la sitra a'hra (l'autre côté). C'est pourquoi nous louons et bénissons D.ieu, «Qui aime la charité et la justice».

17 והנה גם שאר מצות התורה נקראות בשם צדקה על דרך זה כי רמ"ח מצות עשה הם רמ"ח אברין דמלכא.

Or, les autres mitsvot de la Torah sont elles aussi appelées «charité» en ce sens, car les 248 commandements positifs sont les 248 «membres du Roi».

היינו כמו על דרך משל האבר שמלובש בו חיות הנשמה שמבלעדי החיות זה נשאר הגוף כאבן דומם.

C'est-à-dire, par analogie, comme un membre dans lequel est revêtue la force vitale de l'âme : sans cette force vitale, le corps reste comme une pierre inerte.

כך הנה המצות הם בחיי אברין דמלכא שמלובש בהם חיות ואור אין סוף ברוך הוא.

De même, les mitsvot sont le niveau des «membres du Roi», dans lesquels sont revêtus la force vitale et la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il.

18 ולהיות נמשך חיות זה הוא גם כן מחמת מדת טובו ורחמנותו כנוכר לעיל על ידי אתערותא דלתתא בקיום מעשה המצות בפועל ממש

Et que cette force vitale soit attirée est également dû à l'attribut de bonté et de compassion de D.ieu, comme mentionné plus haut, par un éveil d'en bas : l'accomplissement concret des actes des mitsvot.

כמו תפליין לכתוב על קלף של בהמה פרשיות ואזכרות שעל ידי זה ממשיך בהם קדושה עליונה מאור אין סוף ברוך הוא להיות כנשמה לגוף המצות והיא בחינת מדת הרחמים להחיות למאן דלית ליה מגרמיה וכו'.

Par exemple, les téfilines : écrire les passages et les [divins] Noms sur le parchemin d'un animal. Par cela, on attire en eux une sainteté supérieure issue de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, afin qu'elle soit comme une âme pour le corps des mitsvot. C'est là le niveau de l'attribut de miséricorde : donner la vie à celui qui ne possède rien par lui-même, etc.

19 וזהו שכתוב לעשות את כל דברי התורה הזאת. ושמרתם ועשיתם אותם. אתם כתיב כמ"ש במ"א.

Et telle est [la signification de] ce qui est écrit : «Pour accomplir toutes les paroles de cette Torah», [et] «vous les garderez et les accomplirez (otam)» : il est écrit atem, «vous», comme cela est expliqué ailleurs.

ולכן נקרא המקיים התורה והמצות בשם צדיק ומעלת צדיק היא מעלה רבה מאד ששיבחו הכתוב וצדיק יסוד עולם ואמרו רבותינו ז"ל ראה בצדיקים כו'

C'est pourquoi celui qui accomplit la Torah et les mitsvot est appelé tsadik. La qualité d'un tsadik est une qualité très grande, car l'Écriture fait son éloge : «Le tsadik est le fondement du monde» ; et nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : «Il vit que les tsadikim...», etc.

עמד ושתלן כוי ולכאורה לשון צדיק הוא שהוא צדיק בדינו ואינו עושה עול לבריות ואין זו מעלה גדולה כל כך.

«Il se leva et les planta», etc. À première vue, le terme tsadik signifie qu'il est juste dans son jugement et ne fait aucun tort aux autres ; cela ne constitue pas une qualité si grande.

אלא עיקר שם צדיק ע"ש שהוא בעל צדק שהוא המשפיע צדקה וחסד במדת טובו ורחמנותו להחיות את המצות על ידי קיומם במעשה בפועל ממש ולהמשיך להם חיות ואוא"ס ב"ה כנשמה לגוף כנזכר לעיל:

Mais le sens essentiel du nom tsadik tient à ce qu'il est un maître de la tsedaka (baal tsedaka) : il dispense la tsedaka et la bonté, selon la mesure de sa bonté et de sa compassion, afin de donner vie aux mitsvot en les accomplissant concrètement, par des actes effectifs, et d'y attirer une force vitale et la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, comme une âme dans un corps, ainsi qu'il a été mentionné plus haut.

20 וזהו תכלית ירידת הנשמה לעולם הזה. כי בירידה זו אף שהיא ירידה גדולה בבחינת דחילו ורחימו אף על פי כן גדלה מעלתה שנעשית בחינת בעל תשובה אחרי ירידתה לעולם הזה שצריכה לשוב כוי כמ"ש במ"א.

Et tel est le but de la descente de l'âme dans ce monde. Car, dans cette descente, bien qu'il s'agisse d'une grande descente quant à l'amour et à la crainte, son degré s'élève néanmoins considérablement : après être descendue dans ce monde, elle devient un baal techouva, celui qui revient, puisqu'elle doit revenir, etc., comme cela est expliqué ailleurs.

ובמקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיק גמור כוי. כי בחינת רחמים רבים שלמעלה מעלה הוא המתגלה בבחי' בעל תשובה.

Et «là où se tiennent les baalei techouva, un tsadik parfait ne peut se tenir», etc. Car le niveau de la grande miséricorde, qui est infiniment élevé, est précisément ce qui se révèle dans le baal techouva.

דהיינו אחר ירידת הנשמה לעוה"ז שאז הרחמנות גדולה מאד (משא"כ קודם בואה היא בבחינת צדיק גמור) דוקא

C'est-à-dire précisément après la descente de l'âme dans ce monde, lorsque la compassion est alors très grande — contrairement à avant sa venue, où elle se trouve au niveau d'un tsadik parfait.

ולכן אמרו רז"ל אין עומדים להתפלל אלא מתוך כובד ראש. ופירש רש"י הכנעה דהיינו לעורר רחמים רבים על נצוץ אלהות כו'

C'est pourquoi nos Sages, de mémoire bénie, ont dit: «On ne se tient pour prier qu'avec gravité» (koved roch). Rachi explique: «soumission». Cela signifie qu'il faut éveiller une grande miséricorde sur l'étincelle de divinité, etc.

שעל ידי זה מעורר רחמים רבים למעלי ממקור הרחמי ולהמשיך בחינת חנון ורחום להיות גילוי הוי' בעסק התורה והמצות ולהיות אור אין סוף בתוכה כו' ולכן ירידה זו דוקא היא צורך עלייה:

Par ce moyen, on éveille une grande miséricorde en haut, au-dessus, à partir de la source de la miséricorde, et l'on fait descendre le niveau de «gracieux et compatissant», afin que Havaya se révèle dans l'étude de la Torah et l'accomplissement des mitsvot, et que la Lumière infinie (Or Ein Sof) soit en elles, etc. C'est pourquoi cette descente même est précisément nécessaire à l'élévation.

21 וזהו אשירה להוי' כי גאה גאה. כי ענין שירה הוא התעוררות בחינת שמחה דהיינו בחינת גילוי.

Et c'est là [le sens de] «Je chanterai pour Havaya, car Il est exalté, souverainement exalté.» Car le chant est un éveil du niveau de la joie, c'est-à-dire du niveau du dévoilement.

כי עצבות ומרה שחורה היא קמיטת וכווצת החיות. והשמחה היא גילוי והתפשטות החיות כמו צהבו פניו כו'.

Car la tristesse et la mélancolie contractent et resserrent la force vitale, tandis que la joie est le dévoilement et l'expansion de la force vitale, comme dans l'expression «son visage rayonnait», etc.

22 וגילוי זה הוא להיות גילוי בחינת הוי' מאור אין סוף ברוך הוא הסובב כל עלמין אדון הנפלאות כו'.

Et cette révélation consiste à révéler le niveau de Havaya à partir de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), le Maître des merveilles, etc.

ולהיות בחינת הוי' יו"ד חכמה כו' הוא על ידי המשכת גילוי כי גאה גאה. גיאות היא בחינת נפלאות וגאה גאה הוא בחי' אדון הנפלאות

Et le niveau de Havaya — le youd, 'Hokhma (sagesse), etc. — advient par l'attraction de la révélation de «car Il est exalté, exalté». L'exaltation est le niveau des «merveilles», et «exalté, exalté» est le niveau du Maître des merveilles.

דהיינו שיהא גילוי המשכת חסדו וטובו של מעלה מעלה בחינת רחמים רבים שלפני אצילות שבבחינה זו סוס ורוכבו רמה בים שגילוי בחינה זו היא למעלה מעלה מבחינת סוס ורוכבו

C'est-à-dire qu'il y ait une révélation, une attraction, de Sa bonté et de Sa bienveillance depuis le niveau le plus élevé, le niveau de l'immense miséricorde qui précède le Monde d'Atsilout (Émanation). C'est par ce niveau qu'« Il a précipité dans la mer le cheval et son cavalier » : car la révélation de ce niveau est très supérieure au niveau du « cheval et de son cavalier ».

שהם בחינת צירופי אותיות הדבור שבדחילו ורחימו כנזכר לעיל. כמו שגם הסוס על דרך משל אינו יכול לרוץ בים.

Ceux-ci sont le niveau des combinaisons des lettres de la parole qui se trouvent dans la crainte et l'amour, comme mentionné plus haut ; de même, à titre d'analogie, le cheval lui-même ne peut courir dans la mer.

23 ולכן נאמר בקריעת ים סוף ואתם תחרישון. מה תצעק אלי וגומר. כי כדי שיהפך הים ליבשה

C'est pourquoi, lors de l'ouverture de la mer des Joncs, il est dit: « Vous, gardez le silence », [et] « Pourquoi cries-tu vers Moi ? », etc. Car, pour que la mer soit transformée en terre ferme,

דהיינו דעלמא דאתכסיא תהיה בבחינת עלמא דאתגליא לשנות סדר ההשתלשלות הוא על ידי ירידה גדולה ועצומה מלמעלה מעלה מסדר

c'est-à-dire, pour que le monde caché soit dans l'état du monde révélé, et que l'ordre de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) soit modifié, il faut une grande et puissante descente depuis une hauteur infiniment supérieure à l'ordre de

ההשתלשלות מבחינת אין סוף ברוך הוא הסובב כל עלמין השוה ומשוה כו' אדון הנפלאות וגאה גאה עד שיהיה הכל בבחינת בטול כו'.

l'enchaînement descendant des mondes, depuis le niveau de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), pour qui tout est égal et qui rend tout égal, etc., le Maître des merveilles, « sublime, sublime », jusqu'à ce que tout soit dans un état d'annulation de soi (bitoul), etc.

24 ולכן רמה יש בו שני פירושים. לשון התרוממות והעלאה. ולשון השלכה שהוא מלמעלה למטה כי היא בחינת גילוי אור אין סוף ב"ה הסובב כל עלמין ומעלה ומטה שוין.

Le mot ramah a donc deux sens : celui d'élever et de faire monter, et celui de jeter, c'est-à-dire de jeter de haut en bas. Car il s'agit du niveau de la révélation de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), devant laquelle le haut et le bas sont égaux.

25 ומשם נמשך עזי וזמרת יה י"ה הם בחי' עלמין סתימין וזמרת מלשון וכרמך לא תזמר שהוא לשון כריתה.

Et de là se tire « Ma force et mon chant (zimras), c'est Kah. » Youd-hé sont le niveau des mondes cachés (almin stimin), et zimras vient de l'expression « tu ne tailleras pas ta vigne (sizmor) », qui désigne une coupe.

וכמו החוצב אבן מההר וכך נחצבו אותיות י"ה מאדון הנפלאות וגאה גאה להיות בבחי' גלוי וחציבה זו היא בבחי' עזי גבורות להיות בבחי' אנת חכים כו'.

Et de même qu'on extrait une pierre d'une montagne, les lettres youd-hé furent extraites du Maître des merveilles, qui est « élevé, suprêmement élevé », afin d'être dans un état de révélation. Cette extraction s'opère par le niveau de « ma force » (ozî), le niveau des Guevourot (puissances de retenue), afin qu'il y ait le niveau de « Tu es sage », etc.

שזהו ענותנותו והן הן גבורותיו וצמצומים כו' גם צריך להיות בבחי' צמצום שלא ילך השפע למותרות כנ"ל.

Car telle est Son humilité, et ce sont précisément Ses Guevourot et Ses contractions (tsimtsoumim), etc. Il faut aussi le niveau du tsimtsoum (contraction), afin que le flux ne se dirige pas vers les excès, comme expliqué plus haut.

26 ואח"כ נעשה בבחי' זה אלי כו'. בבחי' גלוי הנרמז בו"ה וזהו ואנוהו. אך גלוי זה יהיה לעתיד לבא למחר לקבל שכרם אבל היום לעשותם.

Et ensuite apparaît le niveau de « Celui-ci est mon D.ieu », etc., le niveau de la révélation évoqué par vav-hei ; c'est là le sens de « et je Le glorifierai » (ve'anvehu). Mais cette révélation aura lieu dans le monde futur : « demain, pour recevoir leur récompense », tandis qu'« aujourd'hui, il faut les accomplir ».

וזה שכתוב ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה קוינו לו. פי' קוינו מלשון קוין והמשכות שאנחנו עשינו את הקוין והמשכות של שם הוי"ה להיות בבחי' גלוי יו"ד קוצא לעילא וקוצא לתתא.

Et c'est ce qui est écrit : «En ce jour-là, on dira : Voici notre D.ieu ; nous avons espéré en Lui.» Le terme kivinou vient du mot kavin, lignes et prolongements : nous avons tracé les lignes et les prolongements du Nom Havaya afin qu'ils se révèlent. Le youd : une pointe en haut et une pointe en bas.

ה' ג' קוין ורוחב כו'. ועי' נאמר אמרו צדיק כי טוב שעל ידי הצדיק נמשך טוב ה' לכל וגו' :

Le hé : trois lignes et une largeur, etc. À ce propos, il est dit : «Dites du tsadik qu'il est bon» ; car, par l'intermédiaire du tsadik, «D.ieu est bon envers tous», etc., est attiré vers le bas.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/torah-ohr/beshalach/4/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak